

บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชนที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทย
กรณีศึกษา : หลวงพ่อเม้า อิศุโร วัดป่าเลไลยก์ และเครือข่ายจังหวัดบุรีรัมย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-04-0282-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๖๗

พ ๒๕๘ บท

๒๕๔๔

๓.๓

3937499 LCRU/M : สาขาวิชา : พัฒนาชนบทศึกษา ; ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คำสำคัญ : บทบาท / แนวคิด / หลักการ / ยุทธศาสตร์ / ปัจจัยส่งเสริม / การพัฒนาชนบท

พระมหาบุญเกิด มะพารมย์ : บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชนที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทย

กรณีศึกษา : บทบาทหลวงพ่อเม้า อิศุสโร วัดป่าเลไลยก์ และเครือข่ายจังหวัดบุรีรัมย์ (THE ROLE OF SANGHA IN NORTHERN KHMER COMMUNITY DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF VEN. MAO ISSARO WATPALELAI AND HIS NETWORK IN BURIRAM PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เอี่ยม ทองดี ศศ.บ., ศศ.ม., เรืองเดช ปั้นเขื่อนขัตติย์ พธ.บ., M.A., Ph.D., ยงยุทธ บุราสิทธิ์ ศศ.บ., ศศ.ม., พระมหา ดร. ต่วน สิริธมฺโม (พิมพ์อักษร) พธ.บ., M.A. (ปรัชญา), M.A. (สันสกฤต), Ph.D., 229 หน้า ISBN 974-04-0282-8

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิด หลักการ ยุทธศาสตร์ ปัจจัยส่งเสริม และเครือข่ายการพัฒนาชนบท ในชุมชนที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทย ของหลวงพ่อเม้า อิศุสโร วัดป่าเลไลยก์ บ้านใหม่ ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การพัฒนาชุมชนชนบทของหลวงพ่อเม้า อิศุสโร ท่านได้นำหลักพุทธธรรม และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์บูรณาการให้เป็นองค์ความรู้ เป็นวัฒนธรรม เป็นบรรทัดฐานของชุมชน ตามวิถีชีวิตของท้องถิ่น การพัฒนาและการบริหารชุมชน ของหลวงพ่อเม้า ท่านได้เน้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อนำไปสู่ภาคปฏิบัติการ วิธีการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชาวบ้าน โดยยึดหลักธรรมชาติของพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ ท่านได้ใช้หลักพุทธธรรมนำการพัฒนา จึงสามารถช่วยแก้ปัญหา ลดปัญหาในชุมชนได้ในระดับหนึ่ง หลวงพ่อเม้า อิศุสโร ท่านมีความเข้าใจ และมีประสบการณ์ชีวิตเป็นพื้นฐาน เข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเองด้วยปัจจัย 4 มีที่อยู่อาศัย เป็นต้น ท่านจึงทำงานเชิงรุกมากกว่าตั้งรับ โดยไม่รอให้ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นก่อนแล้วมาตามแก้ไขกันทีหลัง ความพยายามในการแก้ปัญหาด้วยความรู้เข้าใจตามสภาพความจริง จึงทำให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กัน ในฐานะที่ท่านเป็นนักพูด นักคิด นักวิเคราะห์ นักพัฒนา และนักปฏิบัติการ ด้วยความเสียสละ อุตุน จริใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงเป็นมูลเหตุให้นำท่านไปสู่การจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น โครงการสร้างชลประทานขนาดกลางประจำตำบล ซึ่งใช้เวลาสร้างถึง 40 กว่าปี การสร้างทางคมนาคมไปสู่หมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ เป็นต้น โครงการที่ท่านนั้นประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ตนเองตามหลักพุทธธรรม คือการพัฒนาจิตวิญญาณชาวชุมชนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบนั้น ท่านก็ได้ปฏิบัติภาระหน้าที่ ด้วยสติปัญญา ความเสียสละ อุตุน ตามศักยภาพของท่าน เพื่อนำชาวชุมชนและสังคมไปสู่สันติ

ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า การพัฒนาชุมชนของหลวงพ่อเม้า อิศุสโร ท่านได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาจิตวิญญาณตามหลักพุทธธรรม โดยได้นำหลักพุทธธรรมมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในชุมชน และสังคม เพื่อเป้าหมายสูงสุด คือการพัฒนาที่ยั่งยืนนั่นเอง

3937499 LCRU/M : MAJOR : RURAL DEVELOPMENT STUDIES : M.A.

(RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

KEY WORD : ROLE / DEVELOPING THINKING / RURAL / HUMAN DEVELOPMENT
DEVELOPMENT

PHRAMAHA BOONKIRD MAPHARAM : THE ROLE OF SANGHA IN THE
NORTHERN KHMER COMMUNITY DEVELOPMENT : A CASE STUDY OF VEN. MAO
ISSARO, WATPALELAI AND HIS NETWORK IN BURIRAM PROVINCE. THESIS ADVISORS
: IAM THONGDEE, M.A., YONGYUTH BURASITH, M.A., RUENGDET PANKHUENKHAT,
Ph.D., PHRAMAHATUAN SIRIDHAMMO, Ph.D. 229 p. ISBN 974-04-0282-8

The objectives of the thesis are to study the thinking principles strategy supported factors and networks on rural development in the Khmer – Thai dialect speakers' community of Ven. Mao Issaro, WatPalelay Banmai, Tambon Samwaeng, Amphoe HuayRat, Buriram Province.

The resuet of the study found that Ven. Mao Issaro employed and applied the principles of the Dharmma and the local wisdom in order to integrate them into the body of community knowledge, culture and standards for the path of community life. His management principles focused on data study and then were applied in practice; he worked the principles of Buddhism and local culture. Ven. Mao Issaro highly understood and standardised experiences for the four necessities (food, medicine, shelter, and clothing); therefore, he can predict the problems and then solve them. As an orator, thinker, analyst, developer, and practitioner with sacrifice, patience, sincerity and self – confidence, these characteristics lead to successful work, for example, irrigation and communications among villages. More over, he used wisdom, sacrifice and patience to develop all communications and societies together with developing local mindset.

The reseacher believes that Ven. Mao Issaro puts emphasis on the importance of abstract and concrete developments, according to the principles of the Dharmma, used as tools to develop human resources, communities, and societies for the highest goal, sustainable development.